

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/19190,Tomczyszyn-Wisniewska-Teresa-Maria.html>
20.05.2024, 01:05

Tomczyszyn-Wisniewska Teresa Maria

Teresa Maria Tomczyszyn-Wisniewska, ur. 22 I 1926 w Łomży, zm. 20 V 2006. Absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego, Wydz. Filologiczny (1952).

Szkółę średnią ukończyła na tajnych kompletach w Białymstoku podczas II wojny światowej; łączniczka AK. 29 XI 1944 aresztowana przez NKWD, torturowana w więzieniu na ul. Ogrodowej w Białymstoku, zesłana do łagru w Stalinogorsku (ZSRS). W I 1946 repatriowana do Polski. Od 1952 zatrudniona w Pracowni Dialektologii Języka Polskiego PAN, kierowanej przez prof. Witolda Doroszewskiego. Od 1956 nauczycielka jęz. polskiego w LO nr 38 w Wilanowie, następnie w XLIV LO im. Antoniego Dobiszewskiego, XLII LO im. Marii Konopnickiej.

Od jesieni 1980 w „S”; współzałożycielka Nauczycielskiej „S” w dzielnicy Warszawa-Mokotów; delegat na I WZD Regionu Mazowsze.

13 XII 1981 po wyważeniu łomem drzwi mieszkania przez funkcjonariuszy MO, internowana w Ośr. Odosobnienia w Warszawie-Olszynie Grochowskiej (do 15 I 1982), następnie w Gołdapi, 22 IV 1982 przewieziona na 24 godz. do aresztu komendy MO w Gołdapi, pozbawiona leków; mimo poważnej choroby i interwencji MCK zwolniona dopiero w VII 1982; zwolniona z pracy. 1982-1988 działaczka podziemnych struktur „S”; kolporterka podziemnych wydawnictw; współpracowniczka i entuzjastka Duszpasterskiego Ośrodka Kultury Chrześcijańskiej w Stalowej Woli przy parafii Matki Bożej Królowej Polski, współorganizatorka Tygodni Kultury Chrześcijańskiej, Katolickich Dni Społecznych, umożliwiała kontakty z niezależnymi twórcami kultury, historykami, artystami (m.in. z prof. Markiem Drozdowskim, Juliuszem Bogdanem Deczkowskim, Katarzyną Łaniewską, Krystyną

Tomczyszyn-Wisniewska Teresa Maria
1827 3.jpg

Miejsce urodzenia Łomża

Data urodzenia 22-01-1926

Data śmierci 20-05-2006

Kwasowską, Dariuszem Zawadzkim, Ewą Skarżanką, Andrzejem Przybylskim, prof. Tomaszem Strzęboszem, Tomaszem Jastrunem, Piotrem Brożyną, Januszem Onyszkiewiczem); podczas III KDS autorka prelekcji nt. „Powstanie listopadowe inspiracją dramatu romantycznego”; udostępniła mieszkanie na spotkania działaczy opozycji, angażowała znajomych do współpracy, promowała Stalową Wolę w swoim środowisku. W 1985 poddano rewizji jej mieszkanie, następnie zatrzymano ją, zwolniono, wezwano na przesłuchanie do Stalowej Woli, ponownie zatrzymano; 28 VIII przewieziono na dołek w Machowie k. Tarnobrzega w związku z wpadką kolportażu w Stalowej Woli, następnie zwolniono po interwencji lekarza. W 1988 podczas strajku w Hucie Stalowa Wola przekazywała informacje (we współpracy z Ewą Kuberną) do pisma „Kontakt” w Paryżu, przyjmowała informacje nt. działań KS w Stoczni im. Lenina w Gdańsku (za pośrednictwem Bogusława Kwiecińskiego) i przekazywała je do Stalowej Woli (bezpośredni kontakt Stalowa Wola – Gdańsk uniemożliwiono). W 1988 doprowadziła do reaktywowania i zarejestrowania Związku Sybiraków (we współpracy z Ireną Głowacką, Krystyną Znosko), prowadziła Komisję Historyków w Kole Mokotów.

W 1989 zaangażowana w pierwsze wolne wybory, mąż zaufania Lecha Wałęsy. W VIII 1989 przywrócona do pracy w LO, wychowawczyni wielu pokoleń licealistów (jej motto: „... jestem drobiną w długim ciągu pokoleń”).

Odnaczona Medalem XXV-lecia „S”, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Zesłańców Sybiru; uhonorowana przez Radę Miasta Stalowej Woli tytułem Honorowego Obywatela Stalowej Woli (11 XI 2001).

9 X 1980 – 25 I 1983 rozpracowywana przez Wydz. III KS MO w ramach SOS krypt. Wiśnia; 7 XI 1986 – 30 V 1988 przez Wydz. III Dep. V MSW w ramach SOR krypt. Księgarnia (wg ZSKO SOS).

Ewa Kuberna

[Region Mazowsze, Warszawa](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)